

„ JESTEM HUMANISTĄ”

„ ...trzeba z odwagą poznawać historię miejsca na którym się przebywa, uświadomić sobie bogactwo jego tradycji, nie lękać się jej i ją zaakceptować, trzeba też wzbudzić w sobie szacunek do niej, uświadomić sobie, że teraz to właśnie w nią sami się wpisujemy.”

Jacek Kurek

PROGRAM DLA KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

Ewa Antlauf

„ Chorzów , Śląsk, Europa..., gdzie ma granice nasz lokalny świat(...) A być może granic tych nie należy wiązać z geografją, jakimś miejscem na Ziemi, rzeką , językiem , religią. Być może nasz lokalny świat to nie tyle miejsce , ile stan naszej duszy, nasza duchowa kondycja, świadomość, miłość, tęsknota, ślad , który po nas zostaje”.

Jacek Kurek

„ W najwspanialszej chwili życia” - 2003

WSTĘP

W duszy młodego człowieka szukać należy miejsca na kształtowanie jego regionalności i humanistycznego podejścia do otaczającej go rzeczywistości. Humanista , to człowiek , który szuka „ swoich korzeni”, aby mieć poczucie przynależności do konkretnego miejsca, kultury, wspólnoty. Chce żyć w harmonii z przyrodą, rozumieć otaczający go świat. Stąd nazwa programu „ Jestem humanistą”.

Zadaniem programu będzie przekaz dziedzictwa kulturowego tkwiącego w bezpośrednim przyrodniczym i kulturowym otoczeniu człowieka , budzenie szacunku wobec tradycji, przygotowanie do twórczego uczestnictwa w życiu kulturalnym i kształtowania postawy otwartości wobec świata.

Zajęcia regionalne prowadzę w szkole podstawowej nr 32 w Chorzowie Batorym od 1999 roku. Zawsze miały one charakter artystyczny , eksponujący folklor w postaci pieśni i tańca, stroju ludowego. Dzieci poznawały gwara, tradycje ludowe związane z popularnymi w środowisku lokalnym świętami.

Przeprowadzona w roku 2003 wśród rodziców ankieta wykazała zapotrzebowanie na wprowadzenie do programu , wiedzy na temat historii i tradycji miasta oraz regionu. Wyniki ankiety, a także założenia programowe kształcenia i wychowania regionalnego pod nazwą „ Dziedzictwo kulturowe w regionie” stały się podstawą do opracowania przedstawionego programu.

CHARAKTERYSTYKA PROGRAMU

Program dostosowany jest do możliwości psychofizycznych dziecka w wieku wczesnoszkolnym. Jest zgodny z założeniami programowymi kształcenia i wychowania regionalnego zawartymi w Rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 6 listopada 2003 pod nazwą „ Dziedzictwo kulturowe w regionie”, która zaleca :

1. Rozwijanie wiedzy o kulturze własnego regionu i jej związkach z kulturą narodową.

2. Nawiązanie kontaktu ze środowiskiem lokalnym i regionalnym w celu wytworzenia bliskich więzi i zrozumienia różnorodnych przynależności człowieka.
3. Ugruntowanie poczucia tożsamości narodowej przez rozwój tożsamości regionalnej.
4. Rozwijanie wiedzy o historii regionu w powiązaniu z tradycjami własnej rodziny.

Materiał programowy jest ściśle zintegrowany z treściami zawartymi w Podstawie Programowej Kształcenia ogólnego dla Szkół Podstawowych i Gimnazjów z 6 listopada 2003”, który zaleca aby uczniowie „...uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego oraz przygotowali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie,..... poszukiwali, odkrywali wartości ważne dla odnalezienia własnego miejsca w świecie.”

Ze względów organizacyjnych treści zawarte w programie zostały zgrupowane w trzech głównych kręgach tematycznych:

„Moje korzenie”

Dziecko poznaje historię swojego miasta i regionu, uświadamia sobie przynależność do większego kręgu kulturowego, uczy się między innymi tolerancji, szacunku do drugiego człowieka, współdziałania w grupie.

„Świat, który mnie otacza”

Dziecko zdobywa rzetelną wiedzę o stanie środowiska w którym żyje o zagrożeniach jakie niesie ze sobą współczesna cywilizacja .

„W kręgu kultury śląskiej”

Umożliwia dziecku poznanie osób i ośrodków życia kulturalnego ważnych dla rozwoju miasta i regionu.

Program realizowany będzie w ramach zajęć pozalekcyjnych w wymiarze jednej godziny tygodniowo.

CELE PROGRAMU

Do celów nadrzędnych niniejszego programu zaliczamy:

- Rozwijanie kontaktów ze środowiskiem lokalnym
- pogłębienie wiedzy na temat miasta Chorzowa,
- kultywowanie tradycji ziemi śląskiej,
- zaprezentowanie postaci ważnych dla Chorzowa,
- kształtowanie poczucia własnej tożsamości jako fundamentu tworzenia postaw otwartych , tolerancyjnych, poszukujących uniwersalnych wartości w najbliższym otoczeniu,

- uwrażliwienie na piękno otaczającej przyrody, uczenie się mądrego korzystania z zasobów natury wzbudzenie zainteresowania życiem kulturalnym na Śląsku.

CELE OPERACYJNE

Program umożliwi dzieciom integrację ze środowiskiem , dziedzictwem kulturowym miasta i regionu, dlatego też po jego realizacji dziecko powinno :

- znać dzieje rodziny, historię szkoły , miasta ,
- umieć wybrać formę prezentacji własnego miasta i jego tradycji,
- prezentować wybrane umiejętności regionalne,
- wyrażać pozytywny stosunek do tradycji, i osiągnięć pracy innych ludzi,
- świadomie i aktywnie uczestniczyć w życiu wspólnoty lokalnej, w zachowaniu i pomnażaniu dziedzictwa kulturowego regionu,
- działać na rzecz ochrony regionalnego dziedzictwa kulturalnego i środowiska naturalnego.

METODY I FORMY

W celu zaktywizowania uczniów i wzbudzenia zainteresowania problematyką dziedzictwa kulturowego organizowane będą:

- zwiad, wycieczki zadaniowe w celu poznania zabytków miasta, historii, i najbliższej okolicy,
- spotkania z artystami i ciekawymi ludźmi, wywiady,
- urządzenie kącika regionalnego z wykorzystaniem eksponatów , pamiątek gromadzonych również przez rodziców,
- gry i zabawy dydaktyczne,
- zajęcia dramatyczne,
- przekazy audiowizualne i komputerowe,
- twórcze zajęcia literackie i plastyczne,
- zdobywanie sprawności.

EWALUACJA

Aby przekonać się czy zaproponowany program ma pożądany wpływ na dzieci konieczne jest przeprowadzenie ewaluacji, tj. działania zmierzającego do

stwierdzenia czy zawarte w nim treści są skuteczne w pracy dydaktyczno-wychowawczej.

Ewaluacja będzie polegała na:

- uczestnictwie dzieci w festiwalach, przeglądach i konkursach o tematyce regionalnej,
- prezentowaniu swoich zdobytych umiejętności (muzycznych, recytatorskich, aktorskich, tańców ludowych itp.) na uroczystościach szkolnych i imprezach środowiskowych;
- wykorzystaniu wykonanych prac plastycznych jako elementów dekoracyjnych w szkole oraz do tworzenia galerii także na stronie internetowej, wystaw, aukcji, do prowadzenia "Kroniki klasowej".

Do oceny programu nauczyciel może wykorzystać:

- teczki prac plastycznych dzieci,
- materiał reportażowy (zdjęcia, nagrania, filmy itp.),
- prezentacje dokonań dzieci na forum,
- ankiety,
- wywiady
- inne opracowane przez nauczyciela narzędzia np. mini – testy,
- regulamin sprawności.

Treści programowe

„ MOJE KORZENIE”

KRAŁ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p>MOJE KORZENIE</p>	<p>1. Jak i kiedy przybyli na Śląsk nasi rodzice,</p> <ul style="list-style-type: none"> - dzieje rodziny w przekazie jej członków, - więzi pokoleniowe, - udział i rola dziecka w kultywowaniu tradycji rodzinnych, - pamiątki rodzinne , zdjęcia <p>2. Mapa przodków,</p> <ul style="list-style-type: none"> - krótkie informacje o członkach rodziny. <p>3. Co to znaczy być Ślązakiem,</p> <ul style="list-style-type: none"> - cechy charakteru Ślązaka: pracowitość, lojalność, uczciwość, pobożność, przywiązanie do rodziny, poczucie polskości. 	<ul style="list-style-type: none"> - wie skąd przybyli jego rodzice, - wie jakie nazwiska noszą członkowie jego rodziny, - rozumie pojęcie rodzina wielopokoleniowa, - określa stopień pokrewieństwa między krewnymi, <ul style="list-style-type: none"> - potrafi wykonać mapę przodków, - zdobywa sprawność – „ Znam moje korzenie” <ul style="list-style-type: none"> - potrafi wskazać cechy charakteru Ślązaka.

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p style="text-align: center;">ZAWODY I ZAJĘCIA CZŁONKÓW RODZINY DAWNIEJ I DZIŚ</p>	<p>1. Zawody członków rodziny- teraz i w przeszłości (wycieczka do Muzeum Górnictwa w Zabrze).</p> <p>2. . Zajęcia członków rodziny dawniej i dziś, zajęcia codzienne:</p> <p style="padding-left: 20px;">a/ mycie się (wyposażenie łazienki dziś i kącika czystości dawniej), stół z emaliowaną miednicą i dzbanem na wodę oraz pojemnikami na środki czystości.</p> <p style="padding-left: 20px;">b/gotowanie (sprzęty kuchenne współczesne i historyczne, przygotowywane potrawy i sposoby spożywania),</p> <ul style="list-style-type: none"> - piec węglowy kuchenny- kaflowy. - Świąteczny łobiod: - nudel zupa, rolady, czorne kluski, modro kapusta, kompot z jagodkow, sztachłokow, podzimkow, swiyntojankow, - szpajza (deser). 	<ul style="list-style-type: none"> - wie jakie zawody wykonują członkowie jego rodziny dziś i jakie zawody wykonywali kiedyś, - opowiada o codziennych pracach w swojej rodzinie, - dostrzega zmiany w wyglądzie urządzeń sanitarnych i docenia zalety współczesnych urządzeń, <p style="text-align: right;">- wymienia tradycyjne potrawy sporządzone przez dziadków i rodziców,</p>

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
	<p>- Dania na beztydzień: - żur, wodzinka, mylka, ajntopf, krupnioki, żymloki, kyjza, hauskyjza, kapuśniok, karminadle, kartoflonka, kapusta, szpyrka, fet, sznita, klapsznita, żymła, bratkartofle, zołza, kartofle, smažonka.</p> <p>Podwieczorek: - bon kawa, malc kawa, brateringi, kołoczki, kołocz, zista, krepel, babowka,</p> <p>- plebiscyt na potrawę regionalną, - przygotowanie potrawy regionalnej, która wygrała w plebiscycie, - założenie klasowej książki kucharskiej - „Kuchnia Śląska na nasz użytek”, - „Potrawy proste, zdrowe i tanie „</p> <p>c/ pranie (sprzęty i środki piorące), - tara, waszbrecht, magiel,</p> <p>d/prasowanie (sprzęty, rodzaje tkanin), - żelazko z duszą, gardinszpanga, tischsuch,</p>	<p>- wymienia potrawy regionalne, - umie przygotować potrawę regionalną z pomocą nauczyciela lub rodzica, - zdobywa sprawność „ Jestem kucharzem”</p> <p>- potrafi połączyć ilustrację z nazwą gwarową, zna przeznaczenie sprzętu, - dostrzega różnice w pracach domowych dawniej i dziś, - wie, że cechą Ślązaka jest dbanie o czystość,</p>

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p style="text-align: center;">ZABAWY BABCI I DZIADKA</p>	<p>e/ zajęcia typowe dla kobiet :</p> <p>haftowanie płóciennych części garderoby, garnitur do kuchni, kościelnych dek, szpic.</p> <p>Heklowanie chust na głowę, firanek, sztrykowanie, sztopowanie, sztopnadla , jegła, knefel, zicherka,</p> <p>f/zajęcia mężczyzn, (hodowla gołębi, królików , kanarków, praca w ogródku, gra na instrumentach)</p> <p>- multanki, krzypki, akordyjon, harmonika, tronpyjta, cyja, mandolina, fisharmonia,</p> <p>- klachy, scat, palant,</p> <p>3. Hierarchiczność w rodzinie śląskiej</p> <p>- autorytet dziadków , okazywanie szacunku.</p> <p>1. Gry i zabawy babci i dziadka:</p> <p>Kołowe:</p> <p>- Moja Ulijanko,</p> <p>- Stary niedźwiedź,</p>	<p>- opowiada o spędzaniu wolnego czasu w rodzinie, porównuje z dawnymi zajęciami.</p> <p>- dopasowuje nazwę zajęcia do ilustracji,</p> <p>- rozumie tekst piosenki „ Starzyk” ,</p> <p>- odróżnia wymienione instrumenty</p> <p>- zna zasady gry w scata i gry w palanta,</p> <p>- dostrzega potrzeby starszego pokolenia,</p> <p>- rozumie zasady postępowania w rodzinie,</p> <p>- zna reguły dawnych zabaw i potrafi bawić się w niektóre z nich,</p> <p>- podporządkowuje się regułom gier,</p>

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p style="text-align: center;">ARCHITEKTURA I WYSTRÓJ MIESZKANIA DAWNIEJ I DZIŚ</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Chodzi lisek koło drogi , - Stoć różyczka, - Jedzie pociąg, <p>Płasy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Gołómbek, - Owczarek, - Grożony. <p>Orientacyjno – porządkowe</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wołany, - Pomidor, - Ciuciubabka, - Baba Jaga, - Król Lul, - Zbijany - Kestyle <p>Zręcznościowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Klipa, - Pinki. <p>2. Zabawki naszych dziadków:</p> <ul style="list-style-type: none"> - papierowe , - porcelanowe szmaciane i drewniane lalki, - drewniane konie, wozy, powozy, zwierzęta <p>3. Literatura i czasopisma dla dzieci.</p> <p>1. Historia mojego miejsca zamieszkania.</p> <p>2. Wygląd domu dziecka i dawnego domu dziadków:</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna dawne wyliczanki, - potrafi zaśpiewać melodie dawnych płaśów i zatańczyć - zdobywa sprawność „Znam zabawy moich dziadków”. <ul style="list-style-type: none"> - uczestniczy w turnieju gier zespołowych np.. „ Pinki” , „ Klipa” , „ Zbijany” , - porównuje współczesne zabawki z tymi sprzed lat - przeprowadza wywiad z rodzicami i dziadkami „Zabawka, którą pamiętam” - porównuje współczesne książki i czasopisma dla dzieci z dawnymi, - wie co było wcześniej w miejscu gdzie obecnie stoi jego dom,

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
MOJA KLASA	<p>familok, łokno, góra, plac, dźwierze, chlywiki, lauba, gelynder, haziel, hasioki, kamienica czynszowa.</p> <p>3. Wygląd mieszkania współczesnego i dawnego; - urządzenia i sprzęty w siyni, kuchni i izbie, komorze: bifyj, ryczka, stółek, ławka, romy, szolki, garnitura, szpicky, gorki, fyrloki, warzechy, koukastla,</p> <p>4. Chleb powszedni- szacunek do chleba.</p> <p>5. Górnosłaški Park Etnograficzny.</p> <p>1. Imiona dzieci z klasy w brzmieniu gwarowym np. : Nysia, Matla, Ana,</p> <p>2. Imiona dawniej spotykane na Słašku: Bercik, Toluś, Frydek, Dorka, Hilda, Pyjter, Ryjska.</p> <p>3. Wygląd i wyposażenie sal lekcyjnych dawniej i dziś. (wycieczka</p>	<p>- dostrzega różnice w budownictwie obecnym i dawniejszym</p> <p>- porównuje wyposażenie mieszkań dawniej i dziś,</p> <p>- rozpoznaje urządzenia i sprzęty domowe sprzed lat znajdujące się w kuchni i izbie paradnej,</p> <p>- zna tradycje związane z pieczeniem chleba,</p> <p>- zdobywa sprawność „ Jestem skansenowym przewodnikiem”,</p> <p>- potrafi wymienić typowe dla Słaška imiona,</p> <p>- zna brzmienie niektórych imion kolegów w gwarze,</p> <p>- potrafi wskazać imiona, których używa się do dziś w wersji gwarowej.</p> <p>- porównuje wyposażenie współczesnej i dawnej sali lekcyjnej,</p>

KRAŁ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p style="text-align: center;">MOJA SZKOŁA</p>	<p>do Domu Chleba w Radzionkowie, oglądanie dawnej sali lekcyjnej).</p> <p>4. Tornister ucznia sprzed 100 lat.</p> <p>1. Historia szkoły. 2. Patron szkoły. 3. Tradycje szkoły. 4. Adres szkoły. 5. Kronika szkoły. 6. Słynni absolwenci. 7. Miejsca najbardziej lubiane w szkole przez uczniów – wykonanie planu z serduszkami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje wyposażenie uczniów sprzed lat ze swoim, - zna historię swojej szkoły - zna sylwetkę patrona szkoły- - bierze udział w tradycyjnych zwyczajach i uroczystościach szkolnych, - zna adres szkoły, - prowadzi kronikę klasową , zna kroniki szkolne nowe i historyczne, - wykona kartę absolwenta, - przeprowadza wywiad, - opracowuje wyniki w postaci planu,
<p style="text-align: center;">CHORZÓW-MOJE MIASTO</p>	<p>1. Historia Chorzowa. 2. Herb Chorzowa. 3. Siedziba władz miasta. 4. Plan miasta</p> <p>5. Dzielnicowy podział Chorzowa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna historię Chorzowa, - rozpoznaje , opisuje i wykonuje herb Chorzowa, - zna lokalizację Urzędu miasta, - lokalizuje na planie swoje miejsce zamieszkania, - nazywa dzielnice Chorzowa

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
	<p>6. Zabytki i miejsca kultury:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budynek Poczty Głównej, - budynek IV LO, - szpital przy ul. Strzelców Bytomskich, - Kościół św. Wawrzyńca, - Kościół św. Barbary - Kościół św. Jadwigi, - Kościół św. Elżbiety, - Kościół WNMP - Kościół Ewangelicki - Rzeźba „ Chłopiec z Łabędziem” - Dom Teodora Kalidego, - Pomnik Adama Mickiewicza, - Pomnik „Harcerza” - Pomnik „ Powstańca Śląskiego” - Teatr Rozrywki, - Galerie malarstwa, - Muzeum przy ul . Powstańców, - Kino „ Panorama”, - Stadion przy ul. Lompy, - Kompleks sportowy „ Hajduki”, - stadion „Ruch-Chorzów” - Miejski Ośrodek Rekreacji i Sportu, 	<ul style="list-style-type: none"> - odnajduje miejsce w którym mieszka i chodzi do szkoły, - poznaje miejsca użyteczności publicznej, obiekty historyczne, i miejsca pamięci, - wykonuje szkic z natury lub fotografię, - wie jak zachować się podczas zwiedzania miejsc pamięci, - kulturalnie zachowuje się w miejscach użyteczności publicznej, - organizuje wystawę „ Chorzowskie ciekawostki”, - zdobywa sprawność „ Przewodnika po Chorzowie”

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
ZWYCZAJE I TRADYCJE	<ul style="list-style-type: none"> - Domy Kultury, - Wojewódzki Park Kultury i Wypoczynku, - ZOO, - Planetarium, - Skansen, - Wesole Miasteczko, <ol style="list-style-type: none"> 1. Advent- jego znaczenie na Śląsku. 2. Andrzejki- Śląskie obrzędy. 3. Świętej Barbary.- obrazki z obchodów Barbórki. 4. Świętego Mikołaja. 5. Boże Narodzenie. 6. Kolędowanie. 7. Święta Łucja. 8. Tłusty czwartek.. 9. Marzanna i gaik. 10. Wielki Tydzień. 11. Wielkanoc. 12. Boże ciało 13. Dożynki. 14. Wszystkich świętych, Dzień zaduszny. 15. Uroczystości rodzinne. 16. Odpusty parafialne. 17. Pielgrzymki do Piekar. 	<ul style="list-style-type: none"> - zdobywa sprawność „ Byłem grzeczny w adwencie” - pamięta o uroczystościach rodzinnych, - poznaje obrzędy społeczności lokalnej, - tworzy komiks z użyciem słownictwa gwarowego ilustrujący spotkanie z Mikołajem, - zdobywa sprawność „ Potrafię śpiewać kolędy”, - organizuje wraz z rodzicami wigilię klasową, - poznaje obrzędy ludowe Śląska i ich symbolikę, - uczestniczy w tradycyjnych zabawach organizowanych w ciągu roku, - zna zwyczaje i doświadcza przeżyć związanych z obchodzeniem świąt,

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p style="text-align: center;">NASZA MIEJSCOWOŚĆ W POLSCE I EUROPIE</p>	<p>1. Nasze europejskie tradycje kulturowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Teatr Rozrywki, - Klub sportowy „Ruch”, - Największy w Polsce „Stadion Śląski”, - Park Kultury i Wypoczynku, - Skansen, - Planetarium, - Żabie Doły, - Kontakty z przyjaciółmi z Ozd, - Międzynarodowy Studencki Festiwal Folklorystyczny, - Zakłady przemysłowe, 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi powiedzieć czym zasłynęliśmy jako miasto w Polsce i Europie, - pisze list do przyjaciół w Ozd, - rozpoznaje niektóre stroje ludowe mieszkańców Polski i Europy, - projektuje nowoczesny zakład przemysłowy , który jego zdaniem powinien powstać na terenie miasta,

„ŚWIAT , KTÓRY MNIE OTACZA”

KRAĞ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p>ŚRODOWISKO W KTÓRYM ŻYJĘ</p>	<p>1. Krajobraz naszej okolicy i jego elementy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - położony na Wyżynie Śląskiej, - położony w Europie, - najwyższe wzniesienie Góra Wyzwoleni (Redena 321m npm), - wzgórze z planetarium na terenie WPKiW(319,5 m npm.), - rzeka Rawa(źródło w Chebziu- Ruda Śląska, dopływy sztuczne ścieki kanalizacyjne : potok Czarny Rów i Suez. Rawa łączy się z Brynicą w Szopienicach, wpada do Przemszy a potem do Wisły. - przemysł ciężki, - usytuowanie drogowej trasy średnicowej , - klimat łagodny i urozmaicony, ciepłe południowe wiatry, - zespół przyrodniczo-krajobrazowy „Żabie Doły”, na granicy Chorzowa i Bytomia,(bogactwo flory i fauny). 	<ul style="list-style-type: none"> - porównuje krajobraz współczesny z historycznym, - nawiązuje emocjonalną więź ze środowiskiem i czuje się jego częścią , - wyraża swoje myśli uczucia w formie werbalnej, plastycznej , pisemnej, <ul style="list-style-type: none"> - rozpoznaje i nazywa podstawowe rośliny i zwierzęta określonych środowisk, (las, woda, park, pole),
<p>STAN ŚRODOWISKA W MOIM MIEŚCIE</p>	<p>1. Zanieczyszczenia powietrza, ziemi,</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dostrzega przyczyny i źródła zanieczyszczeń,

KRĄG TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p style="text-align: center;">DOBRE UCZYNKI DLA ŚRODOWISKA.</p>	<p>wody.</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Rodzaje zanieczyszczeń. 3. Hałas źródło dewastacji środowiska. 4. Instytucje zajmujące się ochroną środowiska w Chorzowie. 5. Najpiękniejsze i najbardziej zdewastowane miejsca w naszej okolicy. <ol style="list-style-type: none"> 1. Pomagamy żyć roślinom i zwierzętom. 2. Jak żyć ekologicznie we własnym domu? 3. Czy istnieje „śmieciowy problem”? 4. Jak walczyć o czyste niebo? 5. Człowiek w skażonym środowisku też wymaga ochrony. <p>-Co to jest : smog, monitoring, kwaśny deszcz, dziura ozonowa?</p> <p>- szkodliwość palenia czynnego i biernego,</p> <p>- zależności między spożywaniem skażonych produktów a problemami ze</p>	<ul style="list-style-type: none"> - wyjaśnia potrzebę ochrony środowiska, - wyjaśnia jaki wpływ na organizmy żywe mają zanieczyszczenia, - tworzy listę pytań na spotkanie z przedstawicielem Wydziału Ochrony Środowiska. <ul style="list-style-type: none"> - włącza się w działania mające na celu oszczędzanie wody, energii i gazu, - zmniejsza ilość śmieci domowych, - odczytuje stan licznika gazowego, wodnego i energii elektrycznej, - zdobywa sprawność „ Jestem przyjacielem przyrody”, - dokonuje selekcji szkodliwych dla środowiska produktów,

KRĄG TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
	zdrowiem, 6. Jak bezpiecznie i ekologicznie spędzę wakacje?	- korzysta z różnych źródeł informacji,

„W kręgu kultury śląskiej”

KRĄG TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
TEATR	<ol style="list-style-type: none"> 1. Teatr Rozrywki w Chorzowie – teatr muzyczny na skalę europejską 2. Teatr „Ateneum” w Katowicach- teatr lalkowy 3. Realizacja projektu dydaktycznego p.t.” Nasze przedstawienie”: <ul style="list-style-type: none"> - opracowanie choreografii, - wykonanie dekoracji (scenografii). - dobór kostiumów, lalek, rekwizytów, zaproszenie gości. 4. Udział w festiwalach, 	<ul style="list-style-type: none"> - ocenia postępowanie bohaterów przedstawienia, - określa różnicę między teatrem muzycznym i lalkowym, - planuje przygotowanie przedstawienia, inscenizacji, - sprawnie posługuje się rekwizytami, - okolicznościowo posługuje się gwarą, - zdobywa sprawność „Jestem aktorem”. - bierze aktywny udział w festiwalach i konkursach,

KRAŁ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p style="text-align: center;">MUZYKA</p>	<p>przeeglądach teatralnych i recytatorskich. Np. „Promuj Śląsk, - „Chorzów , moja mała Ojczyzna” - „ Miejski Festiwal Szkół Podstawowych i Gimnazjów”</p> <p>1. Koncerty muzyczne, opera, filharmonia, balet, muzyka współczesna, 2. Muzyka ludowa a/ charakterystyczne pieśni śląskie: - Karolinka, - Dzieweczko ze Śląska, - Do Bytomskich strzelców, - Górnicy, górnicy - Górnik , ci ja górnik, - Kukułeczka kuko, - Maryjanko, - Wele drogi oset, - Obejrzyjcie wy dziewczuchy, - Jak jo chodził do szkoły, - Zachodzi słoneczko, - Dziubka dej. b/ charakterystyczne tańce śląskie: - Mietlorz, - Trojak, - Koziorajka, - Diobołek, - Krzyżok,</p>	<p>- prezentuje swoje umiejętności, - umie współdziałać z partnerem, - umie właściwie reprezentować szkołę,</p> <p>- wie gdzie jest „ Opera Śląska”, - wie jak się zachować na koncercie, - rozróżnia różne rodzaje muzyki, - śpiewa wybrane pieśni śląskie, zdobywa sprawność „ Śpiewam piosenki śląskie”</p> <p>- potrafi zatańczyć „ Trojaka”, „Koziorajkę, ”Grozik”, zdobywa” sprawność „ Tańczę Trojaka”.</p>

KRAŁ TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p>MALARSTWO, RZEŹBA, RZEMIOSŁO ARTYSTYCZNE, SZTUKA LUDOWA.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Grozik - Kokotek, <ol style="list-style-type: none"> 1. Wyjścia do Muzeum w Chorzowie i do Galerii . 2. Wycieczka do Muzeum Górnośląskiego w Bytomiu 3. Spotkanie z malarzem, - wystawa prac Dudy-Gracza 4. Spotkanie z rzeźbiarzem, 5. Charakterystyczne elementy użytkowej sztuki ludowej na Śląsku: <ul style="list-style-type: none"> - haftowanie - heklowanie - sztrykowanie - malowanie kraszanek - wyroby z bibuły , siana , gliny, 6. Spotkanie ze współczesnym pisarzem lub poetą pochodzącym z regionu. 7. Śląscy pisarze dla dzieci: <ul style="list-style-type: none"> - K. Dobkiewiczowa - A. Szklarski - J. Ligoń 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi w muzeum odnaleźć ślady kultury śląskiej, - wskazuje różnice między sztuką artystyczną a sztuką użytkową. - maluje ilustracje do bajek i legend regionalnych, - wykonuje figurki do betlyjki, - rozpoznaje rodzaje rękodzieła, - projektuje i tworzy przedmioty użytkowe według własnego pomysłu, stosuje tradycyjne techniki ich wytwarzania - potrafi recytować fragmenty prozy i poezji regionalnej,

KRĄG TEMATYCZNY	MATERIAŁ TREŚCIOWY	OCZEKIWANE OSIĄGNIĘCIA
<p style="text-align: center;">CUDZE CHWALICIE SWEGO NIE ZNACIE</p>	<p>- G. Morcinek</p> <p>1. Przygotowuje i projektuje folder promujący Chorzów.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi samodzielnie dobrać techniki , potrzebne do wykonania folderu, - umie segregować i selekcjonować zgromadzone materiały, - wykonuje folder reklamowy. - Zdobywa sprawność „Znam Chorzów”